

Dětské sebevraždy jsou stále tabu

„Bylo by lepší, kdybych tu nebyl,“ volá každých pět hodin na Linku bezpečí jedno dítě s úmyslem ukončit svůj život. U mladých lidí ve věku od 15 do 24 let je sebevražda dokonce druhou nejčastější příčinou smrti.

MICHAELA TĚŠÍNSKÁ

PRAHA Trápení ve vztahu, šikana, pocit méněcennosti či smrt blízkého člověka. To jsou nejčastější důvody, proč mladé lidi do 26 let napadá, že ukončí svůj život.

Těch, kteří se odhodlají zavolat pro pomoc, meziročně přibývá. V roce 2015 se na Linku bezpečí, která řeší podobné krizové situace, obrátilo 668 dospívajících. V loňském roce jich bylo 1519 a ke konci srpna letošního roku již 1252. „Letos to zatím vychází na pět dětí a dospívajících denně,“ sdělila LN Kateřina Lišková z Linky bezpečí.

„Často myslím na to, jaké by to bylo, kdybych tu nebyl... Stejně bych nikomu nechyběl, nic nemá smysl... Někdy si říkám, že stačí malý krok do kolejí a měl bych klid,“ uvádí jeden z autentických hovorů Linky bezpečí.

Většina volajících si nakonec svůj záměr rozmyslí. Česko ale i přesto patří mezi země, kde je sebevražda hned druhou nejčastější příčinou smrti u osob ve věku od 15 do 24 let.

Podle údajů Národního ústavu duševního zdraví jich bylo mezi roky 2008 a 2017 zhruba tisíc. „Mladí lidé mají menší míru životních zkušeností, roli hraje i zvýšená konzumace psychoaktivních látek a zvýšená impulzivita,“ sdělil Martin Anders, místopředseda Psychiatrické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.

U mladších dětí jde o výjimečné případy. Jeden, který se stal před čtyřmi lety, pomohl vzniku preventivního programu. Sebevraždu spáchala teprve třináctiletá dívka, kterou šikanovali spolu-

Nejrozšířenějším způsobem smrti sebevražd je oběšení

FOTO: SHUTTERSTOCK // KOLÁŽ SIMON / LN

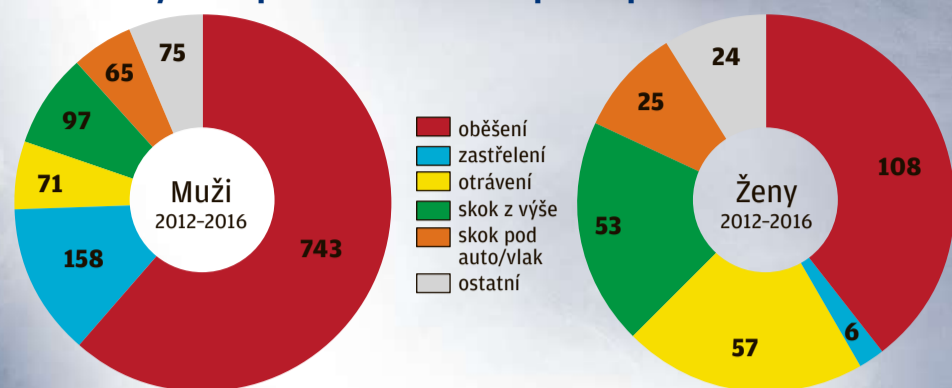
LN David Čáp z katedry psychologie Univerzity Karlovy. Dětské sebevraždy a psychické potíže jsou nicméně stále tabuizovány. „Chceme cílit na větší osvětu. Děti také mohou trpět duševními onemocněními. Ony samy si to ani nemusejí uvědomovat,“ prohlásil ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (ANO).

Častěji muži než ženy

Na světě spáchá sebevraždu zhruba každých 40 vteřin jedna osoba. V Česku se ročně k tomuto tragickému kroku uchýlí průměrně 1300 osob. Častěji sami život ukončují muži, a to asi čtyřikrát než ženy.

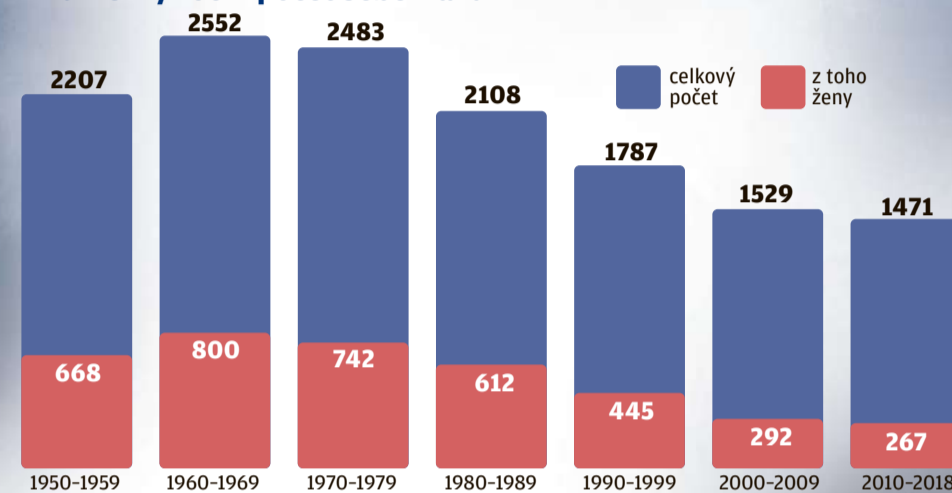
„U mužů se často projevuje ekonomický faktor. Zajišťují rodi-

Průměrný roční počet sebevražd a způsob provedení

ZDROJ: ČSÚ

Průměrný roční počet sebevražd

nu, a pokud se jim to nedaří, rozhodnou se pro tento krok,“ vysvětlil LN Petr Winkler z Národního ústavu duševního zdraví.

Pokud by se podle Anderse dostal takový jedinec včas do péče lékařů, podařilo by se ho zachránit: „Devadesát procent sebe-

vražd je způsobeno přítomností nějaké psychické choroby.“

Zachytit by takové pacienty měli podle Národního akčního plánu prevence sebevražd pro roky 2020 až 2030 i praktičtí lékaři. „Ukazuje se, že řada lidí, kteří spáchají sebevraždu, několik tý-

nů nebo měsíců předem navštíví praktického lékaře s nějakým problémem,“ uvedl Anders.

Mezi další cíle si psychiatři dali analýzu výdeje léků. Předávkování volně dostupnými přípravky je jedním z častých způsobů sebevraždy. Nejčastějším je oběšení.

Miliardy na zdravotní péči mohou přidat pojišťovny

PAVEL BARTOŠEK

PRAHA Sociální demokracie si na pondělní večer vymohla koaliční jednání o krizi ve zdravotnictví, které se neslo v duchu ostrých prohlášení a následných neurčitých příslibů. Premiér Andrej Babiš (ANO) krátce před schůzkou označil takové počínání ČSSD za vtíp a drzost. Debata nakonec trvala tři hodiny a za výsledek měla vyjádření ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha (za ANO), že by na zdravotní péči mohlo v příštím roce putovat několik miliard korun navíc.

Jenže úhradová vyhláška, která rozděljuje peníze na léčbu pro příští rok, je už dojednaná a napsaná. „Kolegům z ČSSD jsem několikrát zdůraznil, že se měnit nebude, a za tím si stojím. Dohodlo si ji samotné zdravotnictví. Praktičtí, zubaři, ambulanti specialisté, záchranky a další. Jakékoliv zásahy do těchto dohod by šly proti nim,“ uvedl včera ministr.

Fakticky pak je podle informací LN jen jediná možnost, jak by mohlo přitéct více peněz na zdravotní péči. V srpnu ji naznačila Všeobecná zdravotní pojišťovna (VZP), když oznámila, že letos uvolní dvě miliardy navíc oproti původnímu plánu. Zároveň se zavázala, že stejnou sumu by chtěla poskytnout i v příštím roce. Teoreticky je možné, že by podobný krok učinily i ostatní pojišťovny.

Zatím je to však jen chiméra, protože momentálně se na nic podobného nechystají. „Jakýkoliv další závazný plošný příslib ve vztahu k nemocnicím by podkopával důvěru všech ostatních segmentů ve smysluplnost cenových dohod a vytvořil by ve zdravotnictví konfliktní prostředí,“ napsal LN Ladislav Friedrich, prezident Svazu zdravotních pojišťoven, který sdružuje zbylých šest oborových ústavů vyjma VZP.

„Rozpustit polovinu rezerv pojišťoven za jediný rok je naprosto slepý požadavek“

Podle Friedricha je pravděpodobné, že se v individuálních případech mohou pojišťovny od vyhlášky odchýlit, pokud to bude umožňovat jejich zdravotněpojištný plán. „To je ale zákonným právem poskytovatelů a pojišťoven. Nemůže to být žádnou další povinností,“ dodal. Jinými slovy, peníze navíc lze s pojišťovnami dohodnout, ale nelze jim to nařídit.

Koalice se na jednání zabývala tím, že na účtech pojišťoven leží rezerva přes 50 miliard. Zdravotníci a lékařští odborníci kvůli tomu založili krizový štáb proti kolapsu zdravotnictví a požadují, aby se polovina peněz ihned investovala do platů, do domácí péče a pro nemocnice. A sociální demo-

kracie o tom chtěla debatovat. Jenže ministr zdravotnictví tak odmítá učinit během jediného roku.

„Stále trvám na tom, že rozpustit polovinu z nich je naprosto slepý požadavek, který je pro mě neakceptovatelný a poškodil by zdravotnictví v dalších letech. Zároveň ale říkám a říkal jsem vždy, že pokud se bude systému dařit a budeme schopni udržet rezervy na dostatečné úrovni, jsem otevřen tomu, využít jednotky miliard z rezerv a dát je do rozvoje zdravotní péče nad rámec úhradové vyhlášky,“ uvedl Vojtěch.

Koaliční ČSSD a hnutí ANO se navíc na schůzce podle ministra shodly, že zdravotnictví není v krizi. „Má individuální problémy,“ uvedl Vojtěch.

Ještě před schůzkou totiž předseda oranžových Jan Hamáček tvrdil, že „některé nemocnice, velké i regionální, jsou před kolapsem“. Jenže po jednání už expertka ČSSD na zdravotnictví Lenka Teska Arnoštová místo o „velkých i regionálních nemocnicích“ mluvila raději o „nemocnicích v Rumburku či v Sušici“.

„U těch několika málo problémových nemocnic jde o potíže vyplývající z řady různých důvodů a pochybení v minulosti, nikoliv o důkaz všeobecné krize,“ poznamenal navíc Friedrich.

Podle úhradové vyhlášky má jít na zdravotní péči v roce 2020 rekordní suma 346 miliard.

OTESTUJTE SE S NÁMI OD 13. 9. v novém seriálu

PRAKTICKÁ AUTOŠKOLA

PRO ZAČÁTEČNÍKY I ZKUŠENÉ ŘIDIČE

NOVINKY / BODOVÝ SYSTÉM / DOPRAVNÍ ZNAČENÍ
SILNIČNÍ PROVOZ / VÝBĚR AUTOŠKOLY
ZNALOSTNÍ TESTY

Předplatné na 5 týdnů za 430 Kč

LIDOVÉ NOVINY

Objednávejte na 225 555 533 nebo na www.lidovenoviny.cz/autoskola.